

Van Davidtsz naar Duijff

Waar komt die ommezwaai ineens vandaan?

Op de toegeleverde pagina met gegevens van Ineke Overweg, zij heeft het verdere onderzoek naar Sterel voorlopig even gestaakt, staat de stamreeks van de familie Duif.

Terug in de tijd gaan we van Jurrie Sterel x Elisabeth Catharina Duif via de vrouwelijke lijn naar

Willem Frederik Duif 1852-1881

Hendrik Duif 1817-1895, waar we al een naamsverandering zien naar

Willem Duiff 1783-1834 met dubbel ff (niets bijzonders in deze tijd)

Hendrik Duiff 1739-1818

Andries Jacobszn Duiff 1707-1759 tot zover allemaal volgens het boekje.

Andries wordt gedoopt in de lutherse Kerk van Amsterdam, hetgeen wordt geregeld door de ouders en de grootouders die allen van het Evangelisch Luthers geloof zijn en zelf ook daar zijn gedoopt.

Het stichtingsjaar van de Evangelisch-Lutherse Gemeente is 1588, toen er voor het eerst een samenvatting van het lutherse geloof aan de burgemeesters van Amsterdam werd overhandigd. De gemeente groeide snel en paste al gauw niet meer in het pakhuis op het Spui. Na enige uitbreidingen werd in 1633 op die plaats de huidige Oude Lutherse Kerk gebouwd.

Op de doopakte die op 19 oktober 1707 werd geschreven door dominee Fistijn staan vermeld hijzelf, zijn vader en moeder en de bede doopgetuigen.

Den 19 de de Fistijn
x Andries
+ v. Jacobus Duijff
M: Pilleetje Lubben
C Andries Duijff
S. Marritje Hendriks

vader Jacobus Duijff is al opmerkelijk, want hij werd gedoopt als Jacobus Davitse. Er is geen spoor van Duijff te bekennen in deze doopakte, beide ouders worden genoemd met hun patroniem.

Jacobus
Vad Davidt Jacobsz
Moeder Trijntijde Cornelesz
Gedoopt
Amstijde Fredde
Lidne Cornelesz

doop 13 oktober [1672]

[kínd] Jacobus

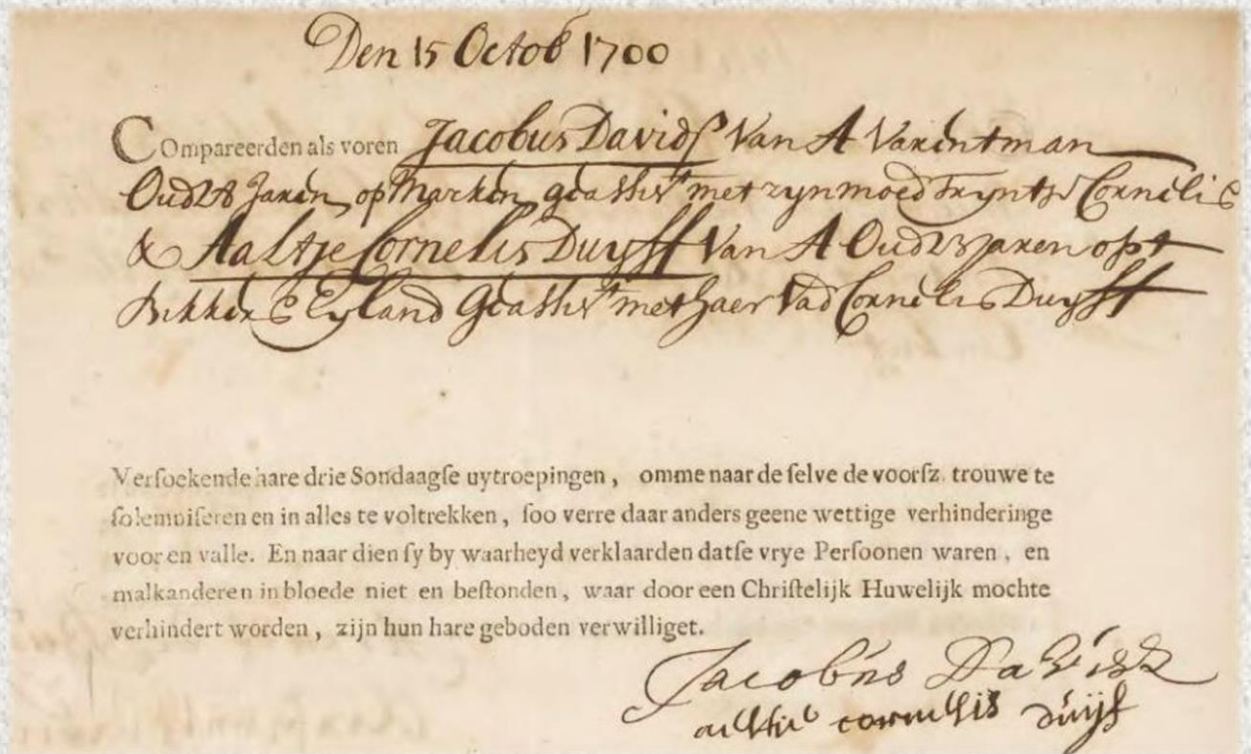
vad[er] Davidt Jacobsz

moeder Trijntije Cornelesz

Gedoopt zoals iedereen in deze familie in de Lutherse Kerk, Amsterdam en behorend tot de Evangelisch-Lutherse Gemeenschap.

Ook bij de grootouders is geen Duijff te bekennen,

Pas bij het huwelijk van Jacobus met Aeltje Duijff komt die naam in zicht,

akte ondertrouw Jacobus Davidszn [Davidtz] [Davidse] [Davidsen] [Davis] [Davisz], Aaltje Cornelisdr [Aeltje] Duijf [Duijff] (F21706)

Den 15 Octob[er] 1700

Compareerden als voren Jacobus Davids van A[msterdam] varentman
Oud 28 Jaren op Marken geassit[leerd] met zĳn moed[er] Trĳntje Cornelis
& Aaltje Cornelis Duijff van A[msterdam] Oud 23 Jaren op [he]t
Bikker Eijland geassit[leerd] met haer vad[er] Cornelis Duijff
was getekend

Jacobus Davisz

Aeltie Cornelis Duijf

Best opmerkelijk dat zij beiden de schrijfkunst machtig zijn en er een verschil is in schrijfwijze tussen de tekst van de akte en die van Aeltie en Jacobus zelf.

Aaltje, terwijl ze zelf Aeltie schrijft en

Duijff is eigenlijk Duijf volgens de ondertekening van Aaltje zelf.

Jacobus schrijft Davisz en niet zoals in de akte Davids,

Maar er bestonden nu eenmaal nog geen echte regels voor de spelling, dus alles was nog geoorloofd.

Duijff komt dus uit de vrouwelijke lijn en komt ook voor bij de vader van de bruid. Hij heet Cornelis Duijff en is bij het huwelijk van zijn dochter aanwezig en wordt benoemd. Zij komen van het Bickereiland, onderdeel van de Westelijke Eilanden ten zuiden van het IJ.

Aanvankelijk heetten de drie grootste eilanden het Vooreiland, Middeneiland en Achtereiland. Ze waren door acht bruggen met elkaar verbonden. Het Vooreiland werd vernoemd naar Jan Bicker, een telg uit de koopmansfamilie Bicker die de aanleg in het stadsbestuur had aangestuurd. Het Achtereiland ging om dezelfde reden naar de schepen Jacob Reael het Realeiland heten. Het Middeneiland is mogelijk naar de eerste drie Prinsen van Oranje Prinseneiland gaan heten.

In tegenstelling tot de Oostelijke Eilanden waren de scheepswerven en pakhuizen op de Westelijke eilanden niet bij de VOC of de Admiraliteit van Amsterdam betrokken, maar bij de WIC en de handel op de Levant en de Oostzee. Een enkele werf bouwde schepjes voor de pleziervaart. In de pakhuizen werd haring, graan, tabak, wijn, zout, ansjovis, kattenhuiden, pek en teer opgeslagen. De Silodam, de Zoutkeetsgracht, de Bokkinghangen, de Nieuwe Teertuinen en de Breeuwerstraten danken hun naam aan de daarmee verbonden activiteiten.

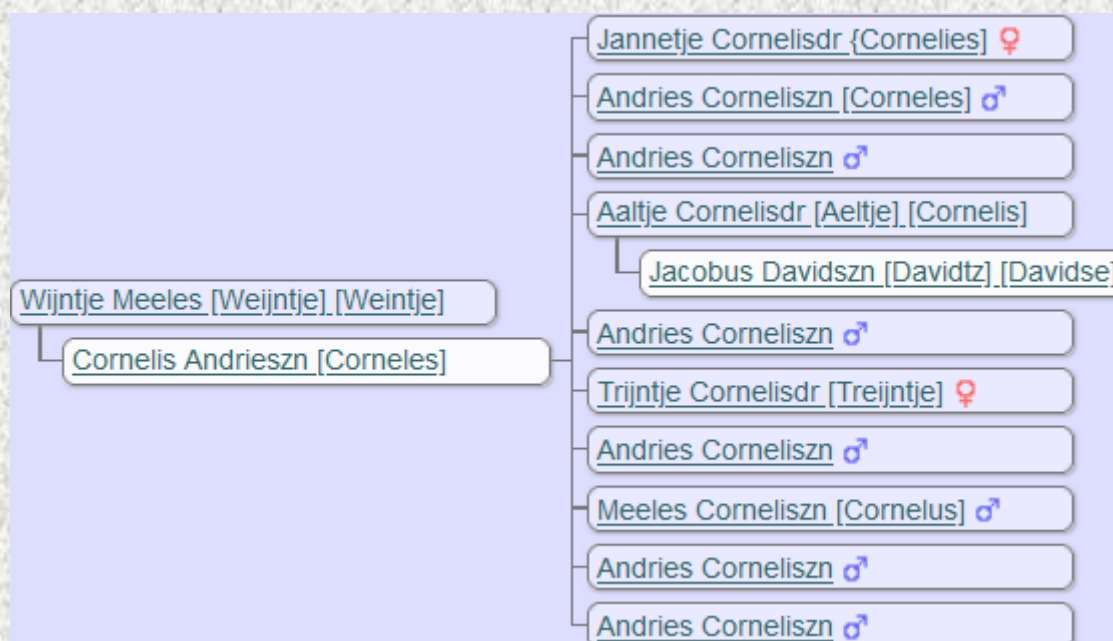
In deze familie gaat de naam Duijff niet verder terug en ook zij kerken Evangelisch Luthers. vader Cornelis, die bij het huwelijk van Aaltje wordt geïntroduceerd als Cornelis Duijff

met haer vader Cornelis Duijff

was eerder bekend in vele vormen van zijn voornaam en zijn patroniem > Cornelis Andrieszn [Corneles] [Cornelus] [Andriese] [Andries] [Andriesz] Tel daarbij op dat ook zijn vrouw op nogal veel spellingsvormen prat kan gaan en het zal duidelijk zijn dat het nalopen van die lijn niet echt makkelijk werd. Wijntje Meeles [Weijntje] [Weintje] [Wijntje] [Wintje] [Meelis] [Melis] [Meles] [Meeken].

Toch moest dat even wel om te kijken of nog ergens een lijntje naar Duijff zou opduiken, helaas was dat niet het geval.

Er werd wel een heel duidelijke poging gedaan om in de nazaten een Andries te verwekken, maar liefst zes kinderen werden met die naam gedoopt. Dat het zeker vijf keer mislukte is duidelijk, of het laatste kind bleef leven is onduidelijk.

Toen Aaltje en Jacobus trouwden, deden ze dat nog onder hun voornaam en patroniem en voor de kerkvaders van de Lutherse Kerk waren zij bepaald bekenden uit aldaar bekende families.

Zij lieten al hun kinderen, vijf in getal, ook in diezelfde kerk dopen en geen enkele kreeg Duijff toegevoegd, noch werd die naam toegevoegd aan de moeder van deze nazaten.

Duijff komt echter wel voor in de doopakte van David, het 2^e kind van Jacob Davids en Aeltje Cornelis. Zijn grootvader treedt op als doopgetuige en wordt hier niet Cornelis Andries, maar Cornelis Andries Duijff genoemd. Ook oma wordt vermeld als doopgetuige.

6 Augusti Do Welten
David
Jacob Davids
M Aeltje Cornelis
y Cornelis Andries Duijff
Treijntje Cornelis

doopakte David Jacobszn [[Jacobse] (166049); kerk: Lutherse Kerk; godsdienst: Evangelisch-Luthers
[1702] 6 Augusti Do Welten

[kind:] David

[vader:] V Jacob Davids

[moeder:] M Aeltje Cornelis

[doopgetuige: grootvader van moederskant] Cornelis Andries Duijff,

hier komt ineens die toevoeging/achternaam Duijff tevoorschijn

[doopgetuige: grootmoeder van moederskant] Treijntje Cornelis

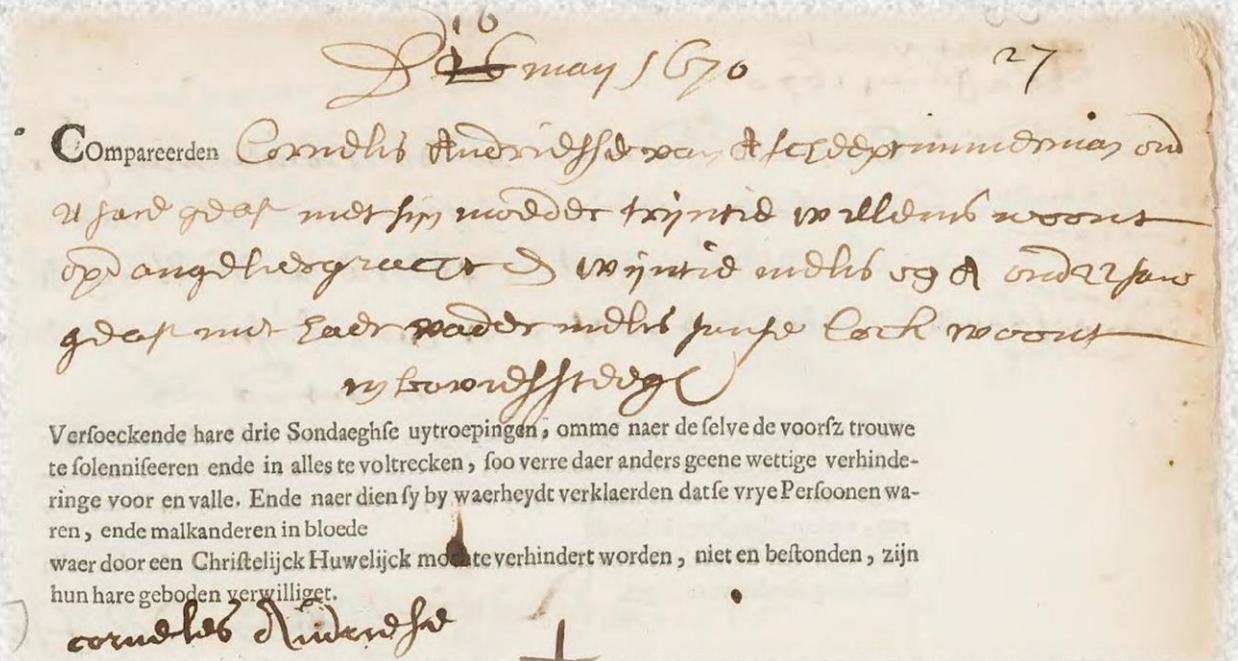
Een reden of aanleiding daarvoor heb ik niet kunnen vinden. De moeder van David heeft geen achternaam gekregen en heet gewoon Aeltje Cornelis, terwijl zij toch bij ondertrouw al Aaltje Cornelis Duijff genoemd werd en zelfs zo tekent.

Opa Cornelis Andriese gebruikt in zijn eigenhandig ondertekende ondertrouwakte ook geen achternaam, maar tekent met Cornelis Andriese.

Ook een jaar vóór de doop van David (dus in 1701) treden dezelfde doopgetuigen op bij de doop van een Jan Rijkland, maar ook dan geen spoor van Duijff.

Zijn er nog aanwijzingen in het verdere verleden van deze familie voor huwelijke in 1670 of bij het krijgen van al die kindertjes.

Op de ondertrouwakte van
 Cornelis Andrieszn [Corneles] [Cornelus] [Andriese] [Andries] [Andriesz]
 en
 Wijntje Meeles [Weijntje] [Weintje] [Wijntje] [Wintje] [Meelis] [Melis]
 [Meles] [Meeken]
 komt Duijff niet voor maar de tekst onthult wel weer wat interessante feiten.

Compareerden: Cornelis Andriess van A[msterdam], Scheeptimmerman, oud /
 21 jaren, geass[isteert] met zijn moeder Trijntje Willems, woont /
 op d' Angeliersgragt, & Wijntje Meelis, van A[msterdam], oud 22 jaren /
 geass[isteert] met haar vader Melis Janse Cock, woont /
steeg.
 [Getek'] Cornelis Andriese [zij] X

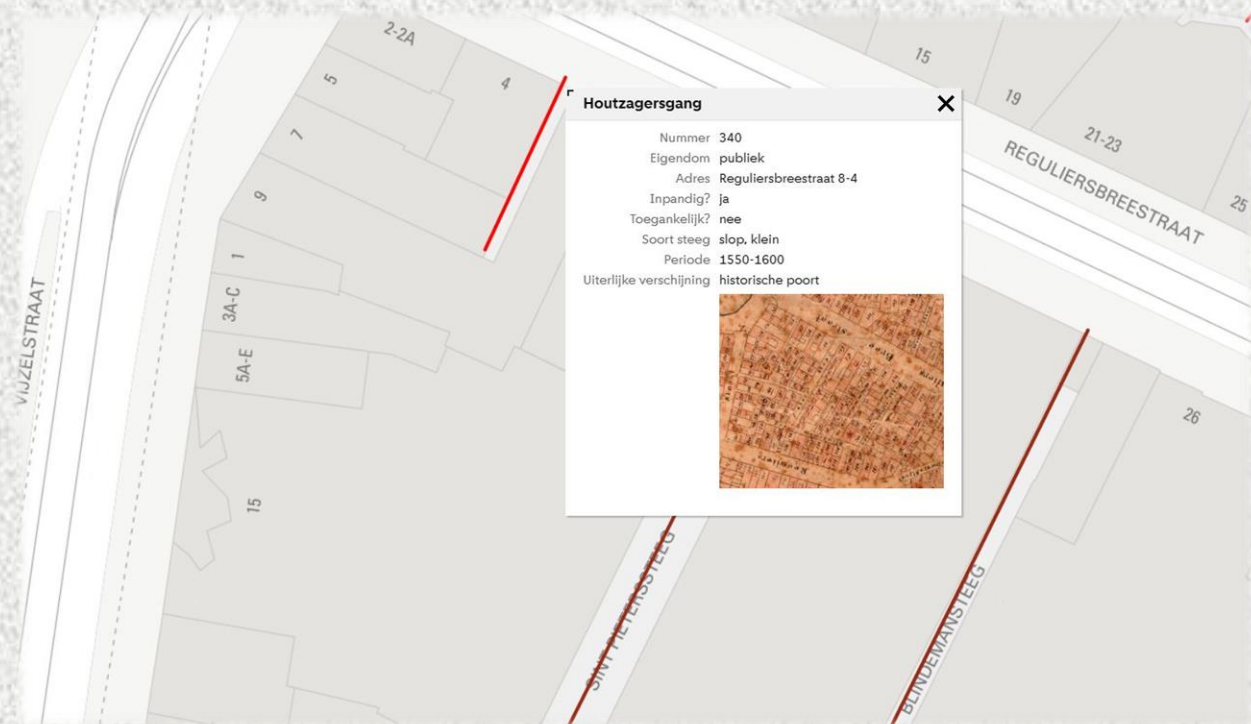
We zochten nog
 naar de juiste
 steeg, dat blijkt
 de Arend
 Bouwensteeg te
 zijn, net ten
 zuiden van de
 Amstel tussen
 de Munt en het
 Rembrandtplein
 /Stopera.

Deze driehoek in
 Amsterdam, befaamd en berucht, werd de Duivelshoek genoemd en niet voor
 niets. Het buurtje bestond uit stegen en gangen, vochtig, geurig en beslijmd.

Een globale indruk van wat je er kon verwachten: suikerbakkers, diamantslijpers, houtzagers. Andere namen lijken te duiden op daar (ooit) aanwezige herbergen, tapperijen of logementen. In dat 'Kanton aller euveldaaden' omschreef men onder meer 'een doodelyk speelhuys, genaamt de zilvere vloot', een gelegenheid waar men decennia later nog hoeren en banbrekers kon aantreffen. Ook trof men er het 'berucht speelhuys van Flipje en Krisje'. Daar tref je 'een getaande kat' (de waardin), 'nachtbacchanten', 'schanspluggen' en slechte wijn. Een volgende uitspanning werd bevolkt door 'valsche speelaers, gaauwdieven, quakzalvers, beurzesynders, en liedjeszangers'. Kortom, een 'dievennest'.

En juist daar woonde, leefde en werkte onze oudst bekende "Duijff". Zou er dan toch nog een sprankje hoop zitten in die andere verklaring van de herkomst van de naam Duivelshoek?

Men opperde immers ook: het was een verbastering van 'Duivenhoek', welke naam te maken had met de vele handelaren in duiven en ander pluimvee die er in de zeventiende eeuw woonden. Dat zou toch een mooie verklaring kunnen zijn. Een naam ontstaan uit een negotie zoals we er vele kennen, van Smid tot Bakker, van Verwer tot Coster en vele vormen van Meester ontleent aan een beroep, zoals Schoolmeester, Bouwmeester en Gildemeester.

En Houtsager behoorde daar ook toe. De Arend Bouwensteeg werd de Houtsagersteeg, maar alleen de Houtzagersgang vinden we nog terug op de kaart <https://maps.amsterdam.nl/sloppen/> van de Gemeente Amsterdam.

Het feit dat deze bemoeienis zo vreselijk uit de hand gelopen is, komt voort uit het feit dat ik daar een persoonlijke belang vond. Jaren geleden ter gelegenheid van 400 jaar Jordaan viel mij, Joop Giesendanner, de eer te beurt mee te werken aan het achterhalen van de eerste datum van het gebruik van de naam Jordaan voor de bekendste buurt van Nederland.

Met zoveel voorouders uit deze buurt heb ik dat natuurlijk met liefde gedaan.

Het boek 'In de Jordaan' is een liefdesverklaring van de Amsterdamse reisfotograaf Frank van Paridon, aan de leukste buurt van Amsterdam.

Vijfhonderd foto's geven een inblikje in het dagelijks leven van de hedendaagse Jordaan. Net als de buurt zelf, bruist het boek in al zijn facetten. In een periode van zo'n 2,5 jaar fotografeerde van Paridon alles wat eigen en eigenaardig is aan de Jordaan: de kroegen, de markten, woningen, galerieën en ateliers en natuurlijk de grachten en Westertoren. Een prachtig jubileumboek voor de 400-jarige Jordaan en een uniek tijdsdocument over het leven in deze Amsterdamse buurt aan het begin van de 21ste eeuw.

IN DE JORDAAN

EEN LIEFDESVERKLARING AAN AMSTERDAMS LEUKSTE BUURT

DE JORDAAN VAN NU IN 500 FOTO'S

**CAFÉS • MARKTEN • GALERIEËN • RESTAURANTS • HOFJES • GRACHTEN
MUSEA • WONEN • TERRASSEN • WINKELS • ATELIERS EN NOG VEEL MEER**

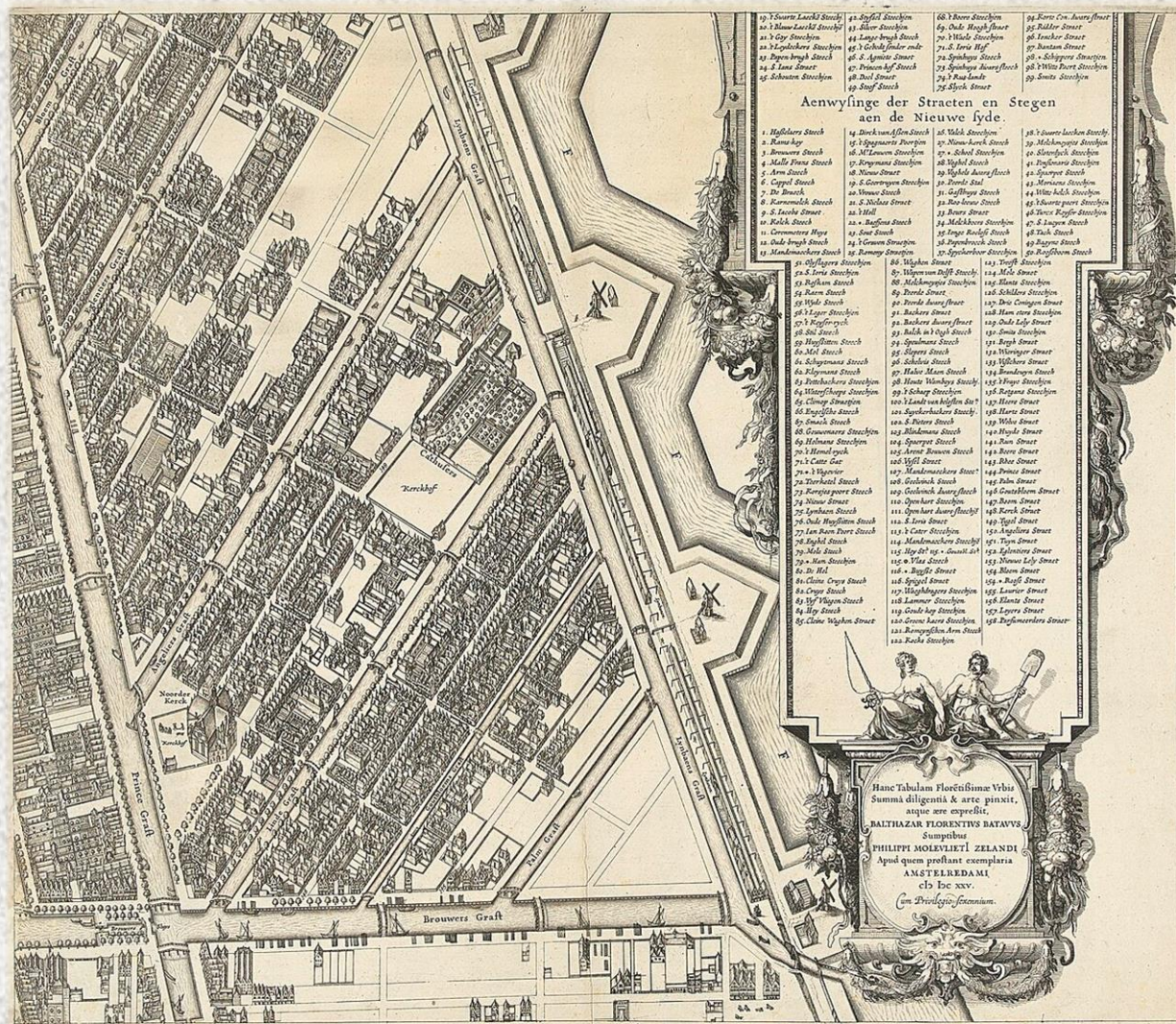
- FRANK VAN PARIDON -

De geschiedenis van de Jordaan

In mei 1613 tekende het toenmalige stadsbestuur de papieren waarmee er kavels beschikbaar werden gesteld voor 'getimmerte' (bebouwing) in het gebied in Amsterdam dat nu de Jordaan heet. Met die handtekening werd het allereerste begin gemaakt van wat nu, vier eeuwen later is uitgegroeid tot Amsterdams meest kleurrijke buurt.

De naam 'Jordaan' duikt echter pas veel later in de stadsannalen op. Over de oorsprong van die naam doen verschillende verhalen de ronde. De ware toedracht lijkt in de geschiedenis verdwenen, samen met het jaartal waarin de wijk voor het eerst 'Jordaan' wordt genoemd.

Het blijkt dus vrijwel onmogelijk een jubileum te vieren op basis van de naam Jordaan. Wel weten we dat de eerste huizen in 1613 zijn gebouwd. In 2013 vieren daarom niet alleen de Amsterdamse grachten hun 400-jarig bestaan, maar ook de Amsterdamse buurt bij uitstek: de Jordaan.

Cornelis Andrieszn, scheepstimmerman en de vader van Andries die later Duijff ging heten, woonde volgens de ondertrouwakte uit 1670 in de Angeliërsgragt,

later Anjeliërsgracht in diezelfde Jordaan.

Voor wie een extra stap in een vertelling wil maken, is hier een perfecte aanleiding om nog een paar bladzijden toe te voegen. Maar liefst drie keer woonden mijn eigen voorouders in de Anjeliërsstraat in verschillende tijden en op verschillende nummers. Dat riekt naar meer.

De naam Anjeliërsgracht bleek ook niet bestendig want hoe mooi het ook klinkt, zo rook het niet. De 3e uitleg van Amsterdam werd gerealiseerd tussen 1613 en 1625. De Westelijke Eilanden, waaronder het Bickerseiland. Ook in de Jordaan werd druk gebouwd op een tamelijk onlogisch stratenpatroon, gebaseerd op voormalige sloten. Vanwege het ontbreken van een gedetailleerd plan en de geringe bemoeienis door het stadsbestuur, sloten de bruggen over de Prinsengracht niet aan op de straten. In de Jordaan waren geen uitvalswegen, en dus geen radiaalstraten, en dus was het goedkoper de bestaande verkaveling te handhaven. Vooral in de Jordaan is ruimte voor stinkende en vervuilde bedrijvigheid gecreëerd, die zodoende uit de oude stad kon worden geweerd.

De Jordaan was Amsterdams armste en meest dichtbevolkte buurt.

Grachten fungeerden als riool en vuilnisbelt en veroorzaakten epidemieën.

uit de stukken van Sjoerd Karsten, emeritus-hoogleraar Onderwijskunde aan de universiteit van Amsterdam vertelt 's Nachts dumpen de mensen hun huisvuil en poepemmers in het water; ziektes als tyfus, cholera en malaria liggen op de loer en het aroma groeit zelfs uit tot een toeristische attractie. Van de gemeente moeten scholen vanwege de vuile lucht hoge plafonds hebben, anders zouden de kinderen te snel besmet raken met allerlei akelige ziektes.

Men denkt in die tijd namelijk dat ziektes zich verspreiden door kwalijke dampen. Dit is ook de reden om de Anjeliërsgracht in 1861 te dempen en om te dopen in Westerstraat. Verder verhaalt hij ook over ene Schenkman. Dat is een verlichte schoolmeester en een echte pedagoog. Kinderen moeten volgens hem opgevoed worden tot deugdelijke burgers. Schenkman is actief in de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. In 1850 geeft hij een prentenboek uit met versjes, Sint-Nicolaas en zijn knecht, waarin hij als eerste het Sinterklaasfeest in een samenhangend verhaal beschrijft. Het boek staat vol met pedagogische vermaningen:

'Wie zoet was krijgt lekkers, Wie stout is – een roe' en
'Welnu dan, wie stil is, En vlijtig leert, Ziet, als ik terugkom,
Een prijs zich vereerd.'

Dat prijsje is natuurlijk een boek, een geschenk dat volgens Schenkman bij uitstek in de schoen hoort. Het Sinterklaasboek met zestien fraaie gekleurde prenten slaat in als een bom en Schenkman wordt de geestelijke vader van de Sinterklaasviering zoals we die nog steeds kennen.

Jan Schenkman, geestelijk vader van Zwarte Piet, was daar onderwijzer op een klein schooltje aan de Anjeliërsgracht nummer 70.

Hij wordt in 1849 ontslagen vanwege zijn radicale ideeën. Hij heeft namelijk het jaar daarvoor meegedaan aan demonstraties op de Dam voor meer democratie. In die tijd begint Schenkman ook te schrijven en te dichten. Eerst nog spotgedichten, maar allengs meer opvoedende rijmpjes.

Het eerste versje uit het boek, 'Zie, ginds komt de stoomboot uit Spanje weer aan; Zij brengt ons Sint Niklaas; Ik zie hem reeds staan!' kennen we allemaal nog. Die regels zijn revolutionair voor die tijd. Sinterklaas komt met een stoomschip; dat is in de tijd van zeilschepen het toppunt van moderniteit. Bovendien een boot uit Spanje. Dat terwijl de echte Sint-Nicolaas eigenlijk uit Turkije stamt. Ook de kleding van Sinterklaas staat sinds de prenten van Schenkman vast ('een rode tabbert'). Dan is er nog het Grote Boek. De informatie in het boek krijgt Sinterklaas, zo zien we op een van de prenten, door aan de deur te luisteren.

Zie het filmpje op YouTube over de ontwikkelingen op deze locatie in de Anjelierstraat;

https://youtu.be/nciYEmSUY-E?si=e0PV_wgUXkEww8gP

Hoe het heden en verleden zich mengen als je blijft zoeken naar verbanden, zo blijf je schrijven als je je niet weet te beperken 😊.

Met vriendelijke groeten
Joop Giesendanner
Stichting Oudheidkamer Oostzaan, afd genealogie/FB

www.facebook.com/oudheidkamer.oostzaan

Oostzaan heeft een hervormde kruiskerk, de Grote Kerk, met daarin twee scheepsmodellen die herinneren aan de tijd dat Oostzaan een belangrijke zeevarende gemeenschap was..

*Van de Zeevaart van Oostzaan
1791 tot 1815*

M. Gonsinga	Geopend
Verloofde van de	Waarborg
Naam: Stronmann	Bevestigd
J. C. Poon	Verloofde van
Bevestigd	Naam: Zeevaart
Verloofde van de	Naam: Dijk
Naam: De Heere	Bevestigd
J. C. Vos	Verloofde van de
Bevestigd	Naam: Scaap
Verloofde van de	M. W. J. van Loo
Naam: Bagger	Bevestigd
Verloofde van de	W. L. J. van der
Naam: Bagger	NAAR: Dinsdag
Am. J. J. J.	N. Zwijp
Bevestigd	Bevestigd
Verloofde van de	Verloofde van de
Naam: Bagger	NAAR: H. J. J.
Bevestigd	W. van Doorn
Verloofde van de	Bevestigd
Naam: Bagger	Bevestigd
Bevestigd	Bevestigd

NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD, OPGESLAGEN IN EEN GEAUTOMATISEERD GEGEVENSBESTAND, OF OPENBAAR GEMAAKT, IN ENIGE FORM OF OP ENIGE WIJZE, HETZIJ ELEKTRONISCH, MECHANISCH, DOOR PRINT-OUTS, KOPIEËN, OF OP WELKE MANIER DAN OOK, ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE STICHTING OUDHEIDKAMER OOSTZAAN.